"ਵਿਰਸੇ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ"

(ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਖੇਤੀ)

ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਦਲਾਅ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਉਹ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜੋ ਅੱਜ ਹੈ ਉਹ ਕੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ। ਸਾਇੰਸੀ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਪੁਰਾਤਨ ਸਭਿਆਂ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬਦਲਾਅ ਆ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਾਇੰਸ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਫਲਾ ਖੋਜ ਕੀਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਇਹ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਹਾ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵੇਖੇ ਹਨ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਘਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਅਕਸਰ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਅਜੇਹੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਲੇ ਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਪੰਜ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਬਲਾਕ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜਿਆਦਾ ਖੇਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਸਾਇੰਸ ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕੁਝ ਅਜਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰ ਵੀ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੀ ਅਹ ਕੀਤ ਟਰੈਕਟਰ ਹੁੰਦਾ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸਾਨ ਕਾਫ ਟੌਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਾਫ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਫਾਰ ਮਾਪੀਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਂ ਵਾਲੇ ਟਰੈਕਟਰ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘਟ ਨਜਰੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਸਕੀਏ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਕਿਸਾਨ ਪਸੰਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਕੀਤੇਓਂ ਹੀ ਉਹ ਕਾਂਢਦੇ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਗੂਸਨ ਟਰੈਕਟਰ 25 ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਜੋ ਕਿ ਪੈਟਰੋਲ ਤੇ ਸਟਾਰਟ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਡਰਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਪਲੀਸ ਨਿੰਟੀ ਦੇ ਤੋਲ ਤੇ ਚਲਦਾ ਸੀ ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿੰਟੀ ਦਾ ਤੋਲ ਵਰਤਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਵਰਤਾਈ ਕਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਲਫ ਤੇ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਟਾਰਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬੰਡੀ ਕਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਵੀ ਟਰੈਕਟਰ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਟਰੈਕਟਰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ 22 ਹਾਰਸ 50 ਹੋਰਸ ਪਾਵਰ ਵਾਲਾ ਟਰੈਕਟਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਅੱਛੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲਾ ਸੀ ਇਸ ਦਾ ਅਪਣਾ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕਾਫੀ ਫਾਲ ਸੀ ਪਰ ਅਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਾਹਣ ਵਿੱਚ ਖੁਝੇ ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਾਂਢਣ ਲਈ ਇਸੇ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬਹੀ ਤੇਜੀ ਅਤੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਚਾਲ ਚਲੇਂ ਵਾਹਣ ਵਿਚ ਫਾਲ ਲਈ ਇਸ ਟਰੈਕਟਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਫੋਰਸਨ ਮੇਜਰ ਨਾਂ ਦਾ ਟਰੈਕਟਰ ਵੀ ਕਿ ਪੰਜਾਹ ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਕਹੀ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਨ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਫ ਚਾਲ ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਮੋਹਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਸਤੀ ਚੜਾਈ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਲ 50 ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮੋਹਤਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸਿਰਾ ਹੈ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਾ ਟਰੈਕਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਹੀ ਕਹੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਖਿਚਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੋਹਣ ਨਾ ਮੋਹਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਟਰੈਕਟਰ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਡੀਟੌ 14 ਅਤੇ ਡੀਟੌ 28 ਟਰੈਕਟਰ ਵੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਫਾਰਟ 27-37 ਤੇ 47 ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਟਰੈਕਟਰ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਸਿਲ ਦੇ ਵਾਹਣ ਬਾਕੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਕੰਮਲੀ ਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੇ ਸਨ। ਫੋਰਡ ਟਰੈਕਟਰ 25 ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦਾ ਸੀ ਤੇ ਕਲਾਸ ਸੀ ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿੰਟੀ ਦਾ ਤੋਲ ਵਰਤਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਵਰਤਾਈ ਕਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਲਫ ਤੇ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸਟਾਰਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬੰਡੀ ਕਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਵੀ ਟਰੈਕਟਰ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਟਰੈਕਟਰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ 22 ਹਾਰਸ 50 ਹੋਰਸ ਪਾਵਰ ਵਾਲਾ ਟਰੈਕਟਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਅੱਛੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲਾ ਸੀ ਇਸ ਦਾ ਅਪਣਾ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕਾਫੀ ਫਾਲ ਸੀ ਪਰ ਅਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਾਹਣ ਵਿੱਚ ਖੁਝੇ ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕਾਂਢਣ ਲਈ ਇਸੇ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬਹੀ ਤੇਜੀ ਅਤੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਚਾਲ ਚਲੇਂ ਵਾਹਣ ਵਿਚ ਫਾਲ ਲਈ ਇਸ ਟਰੈਕਟਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਫੋਰਸਨ ਮੇਜਰ ਨਾਂ ਦਾ ਟਰੈਕਟਰ ਵੀ ਕਿ ਪੰਜਾਹ ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਕਹੀ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਨ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਫ ਚਾਲ ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਮੋਹਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਸਤੀ ਚੜਾਈ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਲ 50 ਹਾਰਸ ਪਾਵਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮੋਹਤਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸਿਰਾ ਹੈ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਾ ਟਰੈਕਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਹੀ ਕਹੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਟਰਾਲੀਆਂ ਖਿਚਣ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੋਹਣ ਨਾ ਮੋਹਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਟਰੈਕਟਰ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਡੀਟੌ 14 ਅਤੇ ਡੀਟੌ 28 ਟਰੈਕਟਰ ਵੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਫਾਰਟ 27-37 ਤੇ 47 ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਟਰੈਕਟਰ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਸਿਲ ਦੇ ਵਾਹਣ ਬਾਕੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਕੰਮਲੀ ਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੇ ਸਨ। ਡੀਟੌ 14 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਟਾਇਰ ਕਾਫੀ ਪਤਲੇ ਸਨ ਅਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਜਮੀਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਚਾਲ ਤੇ ਪਾਵਰ ਘਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਾਹੇ ਜਿਮੀਦਾਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਲਾਏਵੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਮਿਲੀ ਫਰਗੂਸਨ ਟਰੈਕਟਰ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਮਿਲੀ ਤੇ ਜਮੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਫਰਗੂਸਨ ਤੇ ਮੋਸੀ ਫਰਗੂਸਨ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਜਿਹੇ ਜਿਹੇ ਲਗ ਪਰ ਮਿਲੀ ਫਰਗੂਸਨ ਨੇ ਕਾਫੀ ਮਲਤਾ ਚਿੱਤੀ ਸੀ। ਫਰਗੂਸਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਹੀ ਟਰੈਕਟਰ ਗੀਅਰ ਤੇ ਚਲਦੇ ਸਨ ਪਰ ਫਰਗੂਸਨ ਨੂੰ ਕਲਚ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੀਅਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਕਹੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਲਚ ਤੇ ਗੀਅਰ ਵਾਲਾ ਟਰੈਕਟਰ ਹੈ ਤੇ